

Βρυξέλλες, 16 Νοεμβρίου 2023
(OR. en)

15231/23

ESPACE 83
CFSP/PESC 1511
CSDP/PSDC 762
TRANS 491

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Προετοιμασία του Συμβουλίου [Ανταγωνιστικότητα (Εσωτερική Αγορά, Βιομηχανία, Έρευνα και Διάστημα)] της 7ης-8ης Δεκεμβρίου 2023 Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου με θέμα «Διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας: Πορεία των εργασιών» — Έγκριση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας: Πορεία των εργασιών» καταρτίστηκαν ενόψει του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας που θα πραγματοποιηθεί στις 8 Δεκεμβρίου 2023. Τα συμπεράσματα υπενθυμίζουν ότι επείγει η διαμόρφωση μιας ενωσιακής προσέγγισης για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας και αναγνωρίζουν ότι είναι σημαντικό να προταθεί ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με το διάστημα, η οποία θα καλύπτει τις πτυχές της ασφάλειας, της προστασίας και της βιωσιμότητας.
2. Η Προεδρία υπέβαλε το εν λόγω σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου προκειμένου να τονίσει τη σημαντική συμβολή της διαχείρισης της διαστημικής κυκλοφορίας στις κύριες πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ και του ψηφιακού μετασχηματισμού της ΕΕ, καθώς και στην αυτόνομη, ασφαλή και οικονομικά αποδοτική πρόσβαση της Ευρώπης στο διάστημα.

II. ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

3. Η Ομάδα «Διάστημα» εξέτασε το σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου τέσσερις φορές από τις 3 Ιουλίου 2023.
4. Το κείμενο που παρουσιάζεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος είναι πανομοιότυπο με το κείμενο που κυκλοφόρησε μετά τη σχετική συνεδρίαση της Ομάδας «Διάστημα» στο έγγραφο 13656/23 REV1, για το οποίο οι αντιπροσώποις δεν υπέβαλαν καμία παρατήρηση. Συνιστά μια συνολικά ισορροπημένη δέσμη, πράγμα που θα διευκολύνει την έγκρισή του από το Συμβούλιο.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

5. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται να επιβεβαιώσει το συμβιβαστικό κείμενο ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος και να υποβάλει το σχέδιο συμπερασμάτων προς έγκριση από το Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητα) στη σύνοδό του στις 8 Δεκεμβρίου 2023.

**Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου με θέμα «Διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας
— Πορεία των εργασιών»**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- A. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Κατευθύνσεις σχετικά με την ευρωπαϊκή συμβολή στη θέσπιση βασικών αρχών για την παγκόσμια οικονομία του διαστήματος» της 11ης Νοεμβρίου 2020¹, στα οποία αναγνωρίζεται η ανάγκη για πιο συντονισμένη προσέγγιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας·
- B. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου του 2021 με θέμα «Το Νέο διάστημα για τους ανθρώπους»², όπου υπογραμμίζεται «η σημασία της ανάπτυξης μιας προσέγγισης διαχείρισης της διαστημικής κυκλοφορίας (STM) για την Ευρώπη στο μέλλον και της καθοδήγησης των παγκόσμιων προτύπων»·
- Γ. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2021 σχετικά με την «καθολική διάσταση του διαστήματος»³ και την έκθεση της Προεδρίας σχετικά με τη «διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας»⁴, στα οποία αναγνωρίζεται η σημασία της συνιστώσας του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ που αφορά την επίγνωση της κατάστασης του διαστήματος (SSA), συμπεριλαμβανομένης της επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος (SST), για την προστασία των υφιστάμενων διαστημικών υποδομών· επίσης τονίζεται η ανάγκη να συνεχιστεί η συζήτηση και να αναληφθεί δράση για την ανάπτυξη της διαχείρισης της διαστημικής κυκλοφορίας σε τεχνικό, νομικό και πολιτικό επίπεδο·

¹ 12851/20.

² 8956/21.

³ 14307/21.

⁴ 13407/21 + COR1.

- Δ. την κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας, της 15ης Φεβρουαρίου 2022⁵, με τίτλο «Μια προσέγγιση της ΕΕ για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας – Μια συνεισφορά της ΕΕ για την αντιμετώπιση μιας παγκόσμιας πρόκλησης», στην οποία προτείνεται λεπτομερές σχέδιο για την ανάπτυξη ενωσιακής προσέγγισης όσον αφορά τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας·
- Ε. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Ιουνίου 2022⁶ με θέμα «Προσέγγιση της ΕΕ για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας», στα οποία αναγνωρίζονται οι στρατηγικές προκλήσεις και οι προκλήσεις σε επίπεδο ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας που συνεπάγεται η STM·
- ΣΤ. την κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη «διαστημική στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα» (SSSD), της 10ης Μαρτίου 2023, στην οποία αναγνωρίζεται το διάστημα ως στρατηγικός τομέας για την ασφάλεια και την άμυνα και προτείνονται ειδικές δράσεις για την ενίσχυση της αντίδρασης της ΕΕ σε διαστημικές απειλές εντός του διαστήματος και από αυτό, καθώς και από τη Γη, την προώθηση υπεύθυνων συμπεριφορών στο διάστημα, τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των διαστημικών υποδομών της ΕΕ, την ανάπτυξη διαστημικών ικανοτήτων για τη στήριξη της ασφάλειας και της άμυνας και την προώθηση εταιρικών σχέσεων·
- Ζ. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2023⁷ με θέμα «Δίκαιη και βιώσιμη χρήση του διαστήματος», στα οποία παροτρύνεται η Επιτροπή να εξασφαλίσει ασφαλείς, προστατευμένες και βιώσιμες διαστημικές επιχειρήσεις και στο οποία η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καλούνται να επιδιώξουν την παγκόσμια εφαρμογή κανόνων και κατευθυντήριων γραμμών που μπορούν να εξασφαλίσουν την ασφαλή και βιώσιμη χρήση του διαστήματος·
1. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την επείγουσα ανάγκη ανάπτυξης μιας ενωσιακής προσέγγισης STM, η οποία θα συμβάλλει στην ασφάλεια, τη βιωσιμότητα και την προστασία του διαστήματος· και ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για την αρχική πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς τις κύριες γραμμές δράσης που ορίζονται στην κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας με τίτλο «Μια προσέγγιση της ΕΕ για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας – Μια συνεισφορά της ΕΕ για την αντιμετώπιση μιας παγκόσμιας πρόκλησης»·

⁵ 6321/22.

⁶ 10071/22.

⁷ 9675/23.

2. ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ την κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Διαστημική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ασφάλεια και την άμυνα». ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι σε αυτήν προτείνεται πιλοτικό έργο για τη διερεύνηση συνεργειών με την επιμέρους συνιστώσα SST της ΕΕ στο πλαίσιο του διαστημικού προγράμματος για την παροχή αρχικών υπηρεσιών επίγνωσης του διαστημικού τομέα (SDA), με σκοπό τη στήριξη της αντίδρασης της ΕΕ στις διαστημικές απειλές. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η SDA παραμένει υπό τον έλεγχο των κρατών μελών.
3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό να συνεκτιμώνται, εκτός από τις στρατιωτικές, και οι μη στρατιωτικές απαιτήσεις STM, διασφαλίζοντας ότι λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι πτυχές της άμυνας και της ασφάλειας. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED), με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (EOA), και από κοινού με τα κράτη μέλη, να εργαστούν για την επίτευξη αυτού του στόχου στο πλαίσιο του εδραιωμένου μηχανισμού ενδιαφερόμενων μερών για την STM, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η προσέγγιση STM της ΕΕ λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων των ευρωπαϊκών φορέων, και ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της διατήρησης του μη στρατιωτικού χαρακτήρα, των πολιτικών στόχων και της διακυβέρνησης των διαστημικών προγραμμάτων της ΕΕ.
4. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις ιδιαιτερότητες άλλων τομέων που συνδέονται με το διάστημα, ιδίως του εναέριου χώρου, όπου πρέπει να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα και ο συντονισμός όσον αφορά τη διασύνδεση μεταξύ των διαστημικών και των αεροπορικών επιχειρήσεων.
5. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής στρατηγικής αυτονομίας μέσω του συστήματος SST της ΕΕ, με παράλληλη διατήρηση ανοικτής οικονομίας. ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ τις δραστηριότητες της εταιρικής σχέσης SST της ΕΕ, η οποία παρέχει υπηρεσίες ανάλυσης θραυσμάτων, ανάλυσης επανεισόδου και αποφυγής συγκρούσεων μέσω του γραφείου υποστήριξης SST της ΕΕ, το οποίο ανέλαβε χωρίς διακοπή ο Οργανισμός της ΕΕ για το διαστημικό πρόγραμμα τον Ιούλιο του 2023. ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ να μελετηθεί ο ρόλος του Οργανισμού στη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας, με βάση τις δραστηριότητες του γραφείου υποστήριξης SST. ΖΗΤΕΙ την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ενόψει της δημιουργίας υπηρεσιών περιορισμού των διαστημικών αποβλήτων και αποκατάστασης. ΚΑΛΩΣΟΡΙΖΕΙ τα νέα μέλη της εταιρικής σχέσης SST της ΕΕ με επιπρόσθετες εθνικές ικανότητες και πόρους. και ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα άλλα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο προσχώρησης.

6. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να συνεχίσουν να βελτιώνουν περαιτέρω τις επιχειρησιακές τους ικανότητες στον τομέα της επιτήρησης και παρακολούθησης του διαστήματος, μέσω εξελίξεων σε εθνικό επίπεδο και μέσω της εταιρικής σχέσης SST της ΕΕ, βελτιώνοντας έτσι τις υπηρεσίες της ΕΕ· ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τη σημασία των δραστηριοτήτων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας για τη βελτιστοποίηση του δικτύου αισθητήρων, την ενίσχυση των υφιστάμενων υπηρεσιών SST της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης του ευρωπαϊκού καταλόγου αντικειμένων που βρίσκονται σε τροχιά και της χρήσης νέων τεχνολογιών· και, στο πλαίσιο αυτό, ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ την έρευνα σχετικά με καινοτόμους εμπορικούς αισθητήρες SST και την ανάπτυξή τους, καθώς και την ανάπτυξη νέων δημόσιων και εμπορικών υπηρεσιών και δεδομένων·
7. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να μεγιστοποιήσει τις συνέργειες μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» μέσω των μηχανισμών στρατηγικού σχεδιασμού που διαθέτουν, διατηρώντας παράλληλα τις προτεραιότητες και τους στόχους τους όσον αφορά το πρόγραμμά τους· ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την προώθηση μιας τεχνολογικής προσέγγισης διπλής χρήσης, όπου κρίνεται σκόπιμο και εφικτό, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ και τη συμβολή με τον τρόπο αυτό στη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας και στους στόχους της διαστημικής στρατηγικής για την ασφάλεια και την άμυνα·
8. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (ΕΟΔ) ιδίως στην έρευνα και την ανάπτυξη στους τομείς των διαστημικών καιρικών συνθηκών, των γεωπλήσιων αντικειμένων, της μείωσης των διαστημικών αποβλήτων και της επίλυσης του προβλήματος των διαστημικών αποβλήτων, υπενθυμίζοντας παράλληλα ότι είναι σημαντικό να γίνονται σεβαστοί οι αντίστοιχοι ρόλοι και αρμοδιότητες της Ένωσης, των κρατών μελών της και του ΕΟΔ και να αποφεύγεται η περιττή επικάλυψη προσπαθειών·

9. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ανάγκη, κατά την υλοποίηση πρωτοβουλιών που σχετίζονται με την STM, να μην τίθεται σε κίνδυνο, αλλά αντίθετα να προωθείται σε παγκόσμιο επίπεδο η ανταγωνιστικότητα ολόκληρης της ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, των ΜΜΕ, των εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης και των μεγάλων φορέων ενοποίησης συστημάτων· ΣΥΝΙΣΤΑ την προώθηση του διαλόγου με το ευρωπαϊκό οικοσύστημα της διαστημικής βιομηχανίας ως βασικό ενδιαφερόμενο μέρος στην εξέλιξη της STM, ιδίως μέσω του φόρουμ της βιομηχανίας και των νεοφυών επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας· και ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι μια ισχυρή κοινή ή συντονισμένη θέση της ΕΕ στα διεθνή φόρουμ έχει ζωτική σημασία για την επίτευξη ισχυρής και ανθεκτικής ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας·
10. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τον ρόλο που διαδραματίζει η Επιτροπή στην υποστήριξη των κρατών μελών για τον συντονισμό των εθνικών προσπαθειών με σκοπό τη σύγκλιση των ρυθμιστικών πτυχών της STM της ΕΕ, με στόχο να συμβάλει στην αποφυγή του κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς· ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ το έργο που επιτελούν οι ενδιαφερόμενοι φορείς της STM για την ανάπτυξη και την καλλιέργεια νέων προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών σε ενωσιακό και διεθνές επίπεδο· και ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή, μετά από στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, να προτείνει ενδεχόμενα μέτρα παροχής κινήτρων για την ενθάρρυνση της υιοθέτησης νομικά μη δεσμευτικών μέσων που έχουν αναπτυχθεί σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο και τα οποία θα μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής διαστημικής βιομηχανίας·
11. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, σε στενό διάλογο με την ΕΥΕΔ, για την ενίσχυση της ασφάλειας, της προστασίας και της βιωσιμότητας των διαστημικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ· και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την πρωτοβουλία να προταθεί η θέσπιση νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με το διάστημα, η οποία θα καλύπτει πτυχές ασφάλειας, προστασίας και βιωσιμότητας και θα βασίζεται σε εκτίμηση επιπτώσεων και διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, διασφαλίζοντας ίση μεταχείριση και ισότιμους όρους ανταγωνισμού για όλη την ευρωπαϊκή βιομηχανία, με σεβασμό των εθνικών αρμοδιοτήτων και της αρχής της επικουρικότητας, θα λαμβάνει δε υπόψη τις ειδικές ανάγκες στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, κατά περίπτωση·

12. ΖΗΤΕΙ από την Επιτροπή να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της ανάλυσης των νομικών στοιχείων και των επιπτώσεων της δήλωσης της ΕΕ σχετικά με την αποδοχή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις σχετικές συνθήκες και συμβάσεις των Ηνωμένων Εθνών για το διάστημα και, κατά περίπτωση, να εκπονήσει πρόταση για το θέμα αυτό το συντομότερο δυνατόν· και ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ την ΕΥΕΔ και την Επιτροπή να συνεχίσουν να προωθούν τον διεθνή επιμερισμό των βαρών για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας πρόκλησης της STM μέσω περιφερειακών συνεισφορών, ιδίως με τις ΗΠΑ στο πλαίσιο του διαλόγου ΕΕ-ΗΠΑ για το διάστημα, καθώς και με άλλες τρίτες χώρες μέσω διμερούς και πολυμερούς συνεργασίας·
13. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί η εφαρμογή των 21 προαιρετικών κατευθυντήριων γραμμών του για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων στο διάστημα· και ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη να προωθήσουν την εφαρμογή αυτών των κατευθυντήριων γραμμών ή την ανάπτυξη νέων κατευθυντήριων γραμμών, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τις ειρηνικές χρήσεις του διαστήματος (COPUOS)·
14. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τη σημαντική συμβολή της STM στις κύριες πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ, του ψηφιακού μετασχηματισμού της ΕΕ, της τεχνολογικής ανεξαρτησίας της ΕΕ, της αυτόνομης, ασφαλούς και οικονομικά αποδοτικής πρόσβασης της Ευρώπης στο διάστημα, της ασφαλούς και βιώσιμης χρήσης του διαστήματος και της ασφάλειας και ανθεκτικότητας· ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι το διάστημα προσδιορίζεται στη στρατηγική πυξίδα ως αμφισβητούμενος τομέας· και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι οι οικονομίες, οι κοινωνίες και οι δημόσιοι φορείς μας εξαρτώνται όλο και περισσότερο από τις διαστημικές υποδομές και υπηρεσίες, και ότι το διάστημα αποτελεί βασικό καταλύτη υπέρ της ασφάλειας και της άμυνας, και ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τη σημασία της διατήρησης της ασφαλούς, ειρηνικής και βιώσιμης χρήσης και εξερεύνησης του διαστημικού περιβάλλοντος για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές.